

ELOFIZETÉS.

HR LYDEN ES VIDÉKEN
Egy évre — — 120 kor
Egy évre — — 60 kor
Egy negyed évre 30 kor
Egy hétre — — 10 kor

Nyitási költségeket
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vesszők palotájában.

TELEFON-SZÁM: 62.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.Közvetítőház utca 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1919.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szerda, december 3.

Messze sodorta

egymástól a háboru vihara a fer-
melőt és fogyasztót. És ez a tá-
voiság a háboru befejezése után
még csak növekedett. Közéjük fu-
rakodtak az illetéktelen közvet-
tők, a munkanélkül haszonlesők.
Ma minden áru száz és száz ké-
zen megy keresztül, amíg rend-
eltetési helyére a fogyasztóhoz ke-
rül. Normális időkben valamely
áru forgalmi értékét, vagyis árát
a kínálat és kereslet állapította
meg. Jött azonban a háboru, a ke-
reslet óriási lett és ezzel szem-
ben a kínálat mindinkább kiseb-
bedett. A fogyasztást és ezzel kap-
csolatban az árakat is szabályozni
kellett. Legjobb regulatorknak a
közszükségleti cikkek árának
makszimálása kínálkozott. A mi
azonban eleinte talán jónak és cél-
ravezetőnek ígérkezett, az később
és különösen most, a háboru befe-
jezése után rossznak bizonyult. A
termelő nem hozza árnyát a piac-
ra, mert a közvetítő többet fizet
érte. Így eshetik meg azután, hogy
Aradon is napról-napra érezhető-
bbé kezd válni a legfontosabb cse-
lémickek hiánya is. Oka ennek az
is, hogy a falu népe a városban el-
lenségét látja, mely az ő emlíni
nő nagyra. Pedig a falu és város
egymásra vannak utalva. A kettő
közötti viszonyt minél közvetlene-
bbé kell tenni, a falut közelebb kell
hozni a városhoz, mert egyik a
másik nélkül nem tud megélni.
Mennenius Agrippa meséje a test-
részek egymásrautaltságáról áll a
város és falu viszonyára is. Ezt
gondolja meg a falu népe, de gon-
dolják meg azok is, akik hivatva
vannak a helyzeten javítani. Sza-
bad forgalom, szabad kereskede-
lem, a határzárak megszüntetése,
a különböző kerékkötő vámok és
a makszimális árak eltörlése, az
illetéktelen és felesleges közvet-
tők kikapcsolása, a város és falu
közötti forgalom élénkebbé tétele
és nem lesz szükség, nem lesz in-
ség, sőt a kereslet és kínálat termé-
szetes szabályozója lesz az árak-
nak is.

A bukaresti kormányválság.

— Senki sem akarja vállalni a miniszterelnökséget. —

Bukarestből jelentik, hogy a
parlament legutóbbi ülésén, miután
mindkét ház összes szervei meg-
alakultak, a kormány benyújtotta
lemondását. Mélyszéles csendben
olvasta fel Vaitoianu tábornok a
kormány lemondásáról megszer-
kesztett nyilatkozatot, mire a par-
lament elnapolta ülését addig,
míg új kormány alakul. A pártok
között még nincs megállapodás a
kormányválság megoldására vo-
natkozólag. A liberális párt vezé-
rével közvetlen összeköttetésben
álló körök megerősítik azt a hírt,

hogy Bratianu semmi esetre sem
vállalja az új kormány alakítását
és semmiféle miniszteriumban nem
vállalja tárcát.

Mania sem hajlandó a kormány-
elnökséget vállalni, mivel sem a
békét nem hajlandó aláírni, sem a
szövetségekkel nem akarja a
viszonyt megszakítani. A többség
körében Jorga miniszterelnöksé-
géről beszélnek, egyelőre a hely-
zet teljesen tisztázatlan. A lemon-
dott kormány mindenesetre to-
vább vezeti az ügyeket, míg az új
kabinet megalakul.

A postautalványok ügye.

— A postai megbízott nyilatkozik. —

Az Aradi Közlöny ismertette
először azokat a vizsás állapotok-
kat, amelyek az aradi postán a
pénzesutalványok kifizetése körül
vannak. Megírtuk, hogy az aradi
postahivatal nem rendelkezik ele-
gendő pénzzel és mivel sokkal ke-
vesebb az utalvány befizetés, mint
a kifizetendő összeg, nem képes
mindenkor eleget tenni fizetési kö-
telezettségeinek. Munkatársunk
ma felkereste Bulzán Jánost, az
aradi postához kirendelt megbízot-
tat, hogy ismertesse előtte a pénz
utalványok kifizetése körül történt
zavarokat. A postai megbízott a
követzőket mondotta munkatár-
sunknak:

— A postautalványok ki nem
fizetése tisztán csak a forgalmi za-
varoknak tudható be, amelyek
miatt nemcsak a posta, hanem min-
den államszerv szenved. Normális
időkben a postahivatalokhoz utal-
vány alakjában befizetett összeg
arányban állott a kifizetésekkel
és zavar sohasem fordult. Ha még
is a kifizetés nagyobb volt, úgy a
posta mindenkor rendelkezett
olyan összeggel, ami fedezte a
többletet. A sokáig szünetelő utal-
vány forgalom pirajelvétele után

még némi zavarok vannak és a
vasuti forgalom szünetelése meg-
akadályozta a postát abban, hogy
a nagyváradi igazgatóságtól kifi-
zetéseinek a fedezésére nagyobb
összeget kapjon. Még na trinke-
zésbe léptem Nagyváradra és a
közel napokban már olyan teite-
mes összeg érkezik Aradra, hogy
az utalvány kifizetést a jövőben
zavartalanul biztosítani fogja. Az
első számn postahivatalhoz, amely
a tulajdonképeni központ naponta
átlag tíz-tizenkét utalványt fizet-
nek be és a kifizetés ezzel mindig
arányban is áll. Csupán a vasuti
második számn postahivatalnál
történtek némi zavarok, miután itt
már a kifizetés nagyobb és ez a
postahivatal nem rendelkezett
olyan összeggel, hogy mindenkit
ki tudott volna elégíteni. Itt na-
ponta átlag 25000 korona értékű
utalvány érkezik és ezzel szem-
ben a bevétel naponta alig egy pár
száz korona. A közönségnek sem
mi oka sincs a nyugtalanságra,
mert már intézkedések történtek,
hogy a jövőben az utalvány kifi-
zetés akadálytalanul és pontosan
történjen.

Kovács Antalt
felmentették.

Kovács Antal gál rendőrkapl-
tány ma táviratot küldött barátai-
nak, amelyben értesíti őket, hogy
ügye jól végződött, amennyiben a
haditörvényszék felmentette az el-
lene emelt vádak alól. A rendőrka-
pitány arról értesíti barátait és
hozzátartozóit, hogy hamarosan
hazaérkezik Aradra, míg Kovács
Géza rendőrségdtiszt továbbra
is Kolozsváron marad. Ügye nyil-
ván nem került még tárgyalásra.

Palotát akart építeni
egy pincér.

Érdekes beadványt tárgyalt ma
delutáni ülésén az építészeti-bi-
zottság. Kádár Ferenc írt aradi
pincér azal a kérelméről fordult
a városhoz, hogy engedjék meg
neki a Weitzer János és Salacz-
uteak sarkán levő Hazám kórház
helyén egy modern emeletes pa-
lota építését, amelyben egy pazar
kényelemmel berendezett elsőran-
gu vendéglőt akar nyitni. Az épi-
tészeti bizottság azonban a volt
pincér kérelmét elutasította, rész-
ben mert nem okleveles mérnök-
kel akarta felépíttetni a házat,
részben pedig azért, mert annak
építési tervei ellen is több kifogást
emelt a bizottság.

A gyulafehérvári nem-
zetgyűlés évfordulója.

Tegnap délelőtt ünnepelték
meg Aradon a gyulafehérvári nem-
zetgyűlés első évfordulóját. Tíz
órákor vette kezdetét a gör. kel-
templomban a hálaadó isentiszta-
let, amelyet Papp I. János püspök
pontifikált fényes papi ségedlettel.
A misén jelenvoltak a politikai ha-
tóságok és katonaság vezetői. A
Tökölly-téren felálltak az Aradon
székelő hadosztály összes csapa-
tának diszszázada, továbbá a
csendőrség egy szakasza és az
aradi rendőrség egy 60 főből álló
különítménye 3 tiszt vezetésével
lett. Misa után a csapatok disz-
eivonulást tartottak a tábornok és
kíséretük előtt.

A rendőrség eskütétele

Vasárnap délelőtt folyt le nagyszabású katonai parádé kíséretében az új rendőriegénység eskütétele. Délelőtt tizenegy órakor a városháza előtti téren sorakozott fel a rendőriegénység s vele szemben foglalt helyet egy század a zászlóval. *Badescu* tábornok megérkezése után a legénység kis csoportokban a zászlóhoz lépett és kezét a zászlóra téve mondotta el az eskü mintát, amit *Stolica* Sebestyén rendőrfőnök olvasott fel. Az ünnepség, amelyen *Velicz* Romulusz prefektus is kivül számos előkelőség is résztvett, a katonaság diszfelvonulásával ért véget.

Szigoruan

megbüntetik, akik nem köszönnek a zászlónak.

Stolica rendőrfőnök tudvalevően rendelkezte, hogy diszfelvonulások alkalmával a katonai zászló előtt a polgári férfiaknak is tisztelegni kell. A hétfői felvonuláskor a rendőrfőnök felhívásának többen nem tettek eleget, akik közül ötöt, névszoriint Berger Jenőt, Hirsch Jakab, Zeilán László, Dénes Imrét és Mánics Józsefet előállították a rendőrségre a további intézkedésig fogva tartják őket. A rendőrfőnök kijelentette munkatársunk előtt, hogy mindazok ellen, akik a zászló előtt nem vették le kalapjukat, haladéktalanul megindítja a vizsgálót. Az aradiakat szigoruan meg fogják büntetni, a vidékieket azonban szabadon bocsátják, mert nem volt tudomásuk a kalaplevételei rendeletről.

Menetrendváltozás az Acsev. vonalain.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága motorvonatnak közlekedését benzín hiány miatt beszüntetni kénytelen. A motorvonatok helyett a hó 5-től kezdődőleg mezdonyvonatok fognak közlekedni esakély eltéréssel ugyanabban az időben, amelyben motorvonatok közlekedtek. Aradról Kisjenő felé reggel 8 óra 15 percek indul, az eddigi 9 óra 20 p. helyett. Ez marad közvetlen vonat Kétegyházáig. Érkezik Kisjenőre d. e. 10 óra 50 percekor, Kétegyházára 12 óra 18 percekor. A reggeli vonat Kétegyházáról 3 óra 40 percekor, míg Kisjenőről reggel 4 óra 55 percekor fog indulni Ujzsentannáig. Ujzsentannán a vonat a 7 óra 5 percekor Borosjenő felől Aradra érkező vonathoz lesz csatlakozva s ezzel együtt jön be Aradra. A d. u. 5 óra 30 percekor induló motorvonat ezután is megmarad, de csak Ujzsentannáig viszi az utasokat. Ujzsentannán az utasok Kisjenő, Kétegyháza felé a vegyesvonatba át fognak szállni. Ugyancsak átszállás lesz a délután 3 óra 30 percekor Kétegyházáról és 4 óra 55 percekor.

Alhírek az aradi vaggongyárról.

— Nem szünteti be az üzemet. —

Néhány nap óta olyan hírek vannak Aradon elterjedve, hogy a Weitzer-féle vaggongyár, Aradnak ez a hatalmas gyárállalata súlyos helyzetbe jutott. Az óriási alaptőkével rendelkező vállalatról, amelynek milliókra menő értékei vannak felhalmozva gépekben és nyersanyagokban, azt híresztelték, hogy az előtt a veszély előtt áll, hogy munkásainak a csütörtöki fizetését nem tudja kifizetni és kénytelen volt a városnál levő 150.000 koronás követelésének kifizetését sürgetni; ügy munkásainak e heti jéré biztosítsa. Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste ma *Vigyázó* László főmérnököt a gyár műszaki igazgatóját, hogy megtudja tőle a hirtelen pénzügyi zavar okát. Az igazgató a következőket mondotta munkatársunknak:

— Azok a híresztelések, mintha a Weitzer-gyár fizetési nehézségekkel küzdene, nem fedik a valóságot. A gyárnak óriási alaptőkéje van, amelynek legnagyobb része épületekbe, gépekbe, fa és vas nyersanyagokba van befektetve, azonkivül korlátlan hitel áll rendelkezésére az aradi bankokban. Az Arad-Csanádi gazdasági takarékpénztár jelenleg nem tud a gyárnak megfelelő összeget kölcsönözni és így voltunk kénytelenek a városnál levő követelésünket sürgetni, hogy ezáltal megfelelő összeghez jutva munkásaink e heti fizetését biztosítsuk. Az októberi forradalom óta a gyár, dacára a szén-, pénz- és egyéb hiányoknak még egy napig sem szüntette be üzemet.

A Weitzer-gyárnak szerződése van a román állammal vasúti kocsik javítására, azonban egy ilyen hatalmas gyárnak kevés a kocsik javítása és az igazgató új megrendelések eszközlése miatt ma Kolozsvárra utazik, hogy a kormány zótanácsával és a központi vasútigazgatósággal tárgyaljon ebben az ügyben és a gyár szénszükségletét biztosítsa.

A Weitzer-gyárnak szerződése van a román állammal vasúti kocsik javítására, azonban egy ilyen hatalmas gyárnak kevés a kocsik javítása és az igazgató új megrendelések eszközlése miatt ma Kolozsvárra utazik, hogy a kormány zótanácsával és a központi vasútigazgatósággal tárgyaljon ebben az ügyben és a gyár szénszükségletét biztosítsa.

A bukaresti parlament nem életképes.

— Constantinescu nyilatkozata. —

Az Izbanda írja, hogy a paraszt párti szenátorok egy része kérdést intézett *Constantinescu* liberális párti képviselőhöz, hogy mi a véleménye a szenátusi tisztésekre történt választások eredményéről. *Constantinescu* azt válaszolta, hogy a választás eredménye teljesen közömbös, mert ez a parlament egy hónapnál tovább úgy sem életképes.

Az Izbanda írja, hogy a paraszt párti szenátorok egy része kérdést intézett *Constantinescu* liberális párti képviselőhöz, hogy mi a véleménye a szenátusi tisztésekre történt választások eredményéről. *Constantinescu* azt válaszolta, hogy a választás eredménye teljesen közömbös, mert ez a parlament egy hónapnál tovább úgy sem életképes.

Az élet mélységeiből.

— Nyomorgók felvonulása a városházán. —

Az általános nyomorra nagyon is jellemző képet mutatott ma az aradi városháza. Már korán reggel tömegesen jelentek meg ott rokkanfak, akik a szokástól eltérően ezen az elsőjén nem kapták meg rendes segélyeiket. A szerencsétlen nyomorékok sorra járták a hivatalokat és mindenütt elpanaszolták, hogy milyen súlyos válságba kerültek a segélyek ki nem fizetése miatt. Alig lehetett őket megnyugtanni, hogy a zavart a rendőrség átszervezése idézte elő, mert a segélyezéseket intéző rendőrtiszt már nincs hivatalában s az előző személyére nézve még nem történt döntés. Csak arra a biztatásra távoztak el, hogy néhány napon belül kiutalják és ki is fizetik a segélyeket. Még meghatóbb volt a polgármesteri hivatalban kihallgatásra váró két szegény család, akik segélyt jöttek kérni a polgármestertől. Az egyik

asszony vak volt, a másik piszkos rongyokba csavart csecsemőt tartott a karjaiban. Siránkozva panaszkodtak el, hogy férjeik hádfogóságban vannak s miután az eddig élvezett segélyeket megvonták tőlük, nem tudnak miből megélni. Készek dolgozni, de a munkaalkalom hiánya miatt sehogysem tudnak kenyérkeresethez jutni. A polgármester meghallgatta panaszaikat, de rajtuk segíteni nem tudott. Arad ma pénzügyileg olyan helyzetben van, hogy minden fillérral takarékoskodni kell s különben is a tanács már döntött afelől, hogy kiket és hogyan fog segélyezni. A szegény asszonyok természetesen nem rendelkeznek a segélyezéshez szükséges előfeltételekkel s így el sem lehet képzelni, mikép fogják átnyomorgni az elkövetkezendő téli hónapokat.

HIREK.

Orvoshiány Aradmegyében.

Aradmegyében még is érezhető volt az orvoshiány. Voltak községek, ahol a hatósági orvosi állások évek hosszú során át nem töltöttek be. *Marsieu* Jusztin dr. prefektus mindent elkövet, hogy ezeken az állapotokon változtasson. Több községi és körorvosi állást már betöltött, de azért Aradmegyében még mindig mintegy tíz orvosi állás van üresedésben. Ezek között különösen *Térvár*, *Sabos*, *Seprés* és *Berzova* azok a községek, ahol égetően szükséges és sürgős a körorvosi állás betöltése. A prefektus legutóbbi útja részben eredménnyel járt, amennyiben sikerült két orvost megnyernie, hogy Aradmegyében vállaljanak hatósági orvosi állást. Ezek egyike *Marku* János dr., aki Ószentannára került körorvosnak, a másik pedig *Argintojan* János dr., aki Székelyváron lett községi orvos. Mindkettő romániai. Kinevezte ezenkivül *Mascher* J. dr.-t nagyhalmágyi körorvosnak. A prefektus reméli, hogy egy fél éven belül sikerülni fog az összes üresedésben levő orvosi állásokat betölteni.

— **Új rendőrbíró.** A rendőrfőnök *Popovics* Valér dr. ügyvédjelöltet, az aradi rendőrbíróság vezetőjévé kinevezte. A megüresedett többi rendőrbírói állások betöltésére még nem történt döntés.

— **Légiaröpült gőzös.** Brailából jelentik, hogy a *Prinapessa* Maria gőzhajó a Dardanellákban aknára futott és a levegőbe röpült.

— **Eljegyzések.** *Kramer* Sándor aradi nagykereskedő eljegyezte *Gartner* Arankát Aradról. (Minden külön értesítés helyett.) — *Deutsch* Sándor és *Miklya* Zelenyánszky Zsófia jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.) — *Palotai* Juci és *Pomlányi* József jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Az aradi kórházat átveszi az állam.** Az aradi megyei kórházat — mint már jelentettük — valószínűleg az állam veszi át. *Marsieu* Jusztin dr. prefektus kolozsvári útja alkalmával ebben a kérdésben is tárgyalásokat folytatott a kormányzótanács illetékes referenseivel. Kijelentették, hogy amint a viszonyok rendeződnek és a kórházat sikerül a modern kor igényeinek megfelelően berendezni, az állam átveszi és amint lehetséges lesz, új épületet emelhet a kórház céljaira.

— **A simándi rablógyilkosság.** Tegnap este az egyik külvárosi korszakában detektívek letartóztatták *Sándor* László, *Mandner* György és *Bella* Mihály aradi rovtó utultu egyéneket. Az a gyanu merült fel ellenük, hogy ők követték el a simándi rablógyilkosságot. A rendőrség a legnagyobb titokban nyomoz ebben az ügyben.

— **Öngyilkosság.** Eléről jelentik: Barát József odaváló gazdember tegnap a Mágósi-pusztán felakasztotta magát. Tettének oka ismeretlen.

— **Betörés.** Özv. Jancu Imréné Náder-utca 2. szám alatti lakos lakásába tegnap éjjel ismeretlen tettes betört és nagymennyiségű ruhaneműt elvitt. Jancu kára több ezer korona. Az esetet bejelentették a rendőrségnek.

— **Halálozás.** Sipos Antal, a Kovács Soma és Társa cég hosszú éveken át volt tisztviselője hétfőn este elhunyt. Temetése szerdán délután fél 8 órakor lesz az aradi közpórházban.

— **Makszimális árak.** Az ár-megállapító bizottság legutóbb tartott ülésén a következő maximális árakat állapította meg: Az almai nagyban kilonként 28 korona, kiesinyben 34 korona. A dió nagyban kilonként 18 korona, kiesinyben 20 korona. Az idegen kenyér sütési ára kilonként 40 fillér. A fekete kávé és kapuciner elsőrendű kávéházban cukor nélkül 90 fillér, cukorral 1.20. Másodrendű kávéházakban a fekete kávé és kapuciner cukor nélkül 70 fillér, cukorral egy korona. A tejeskávé cukrászdában és elsőrendű kávéházakban cukor nélkül 1.30, cukorral 1.60. Másodrendű kávéházakban tejes kávé cukor nélkül 1.10, cukorral 1.40.

— **Paál Albert és Fechtman József** nagyszerű karácsonyi képiállítását Naményi Erzsébet Weitzer-utcai kiállítási termében. Nyitra egész nap, megtekintése díjtalan.

— **Jótekonycélú művészestély a Kulturpalotában.** Az Aradi Fehér Kereszt Gyermekevédő Egyesület f. évi december hó 13-án este 8 órakor a Kultur-palota nagytermében művészestélyt rendez. Jegyek előjegyzését Scherhag kézimunka kereskedő cég szivességből eszközöli.

— **Rajnoki birkozó-verseny Aradon.** Vasárnap délután rendezte az aradi sportszövetség megbízásából a Toldi Athletikai Klub Arad város 1919. évi birkozó-bajnokságát. A versenyen csak a temesvári Kinizsi 12 és a rendező Toldi 18 versenyzővel indult. Részletes eredmények a következők: Könynyű-súly: 13 induló. Bajnok Stern Pál, Toldi; 2. Popovits Milutin; 3. Reszmann Viktor, Kinizsi. Közép A-súly: 4 induló. Bajnok pontozással Meizart József, Toldi; 2. dr. Adamov Dusán, Kinizsi; 3. Takács József. Közép B-súly: 6 induló. Bajnok Vincze József; 2. Bosnyák Aurél; 3. Varga Sándor, mindhárom Toldi.

— **Az aradi hadirokkantak egyesülete** f. hó 7-én d. e. 9 órakor az egyesület helyiségében taggyűlést tart. Az elnökség.

— **Könyvtárakat, hangjegyeket** magas áron vesz Berpal.

Románia haladéket kapott a válaszára.

Ma, kedden járt le az a terminus, amelyen belül Romániának választ kellett volna adni az ántánt ultimátumára. Az Izbanda értesítése szerint a válaszadás terminusát nyolc nappal meghosszabbították a szövetségesek, és pedig azért, mert a legfőbb tanács ultimátumát késedelmesen kézbesítették a román kormánynak. Nem

érinti azonban ez a haladék Romániának azt a kötelezettségét, hogy a st.-germaini békeszerződést, az ehhez fűződő pénzügyi egyezményt és a kisebbségi jogokra vonatkozó megállapodást haladékosan fenntartsa nélkül írja alá.

Francia hadifogságból hazatért aradi tisztek.

Nemrégiben írtunk róla, hogy a francia hadifogságban lévő volt osztrák-magyar katonákat, kik a román, jugoszláv, illetőleg csehek által okkupált területeken laktak, rövidesen hazaengedik. Tegnapelőtt érkezett meg Aradra az első tiszti transzport: Jeney László főhadnagy, Sáfrán László, Lengyel Lajos és Menczer Sándor hadnagyok. Munkatársunk beszélgetést folytatott Sáfrán Lászlóval, ki fogságukról és hazajövetelükről azt mondotta, hogy Közép-Franciaországban St. Angeuban, hatalmas erdő közepén egy várszerű kastélyban volt a táboruk, hol a körülbelül 120 tiszt kényelmesen lakott és étkezés tekintetében is mindenképpen megfelelő ellátásban részesült. Igaz, hogy ottlétiük alatt a külvilágnak semmi zaja sem tudott hozzájuk férközni és így a szegény magyar fiúk csak a forradalom kitöréséről értesülhettek — hivatalos uton. Elképzelhető volt az öröm, mikor a foglyok szabadon bocsátásáról szóló rendelet megérkezett. Erdélyiek összesen 33-an jöttek haza. A többiekre nézve, kik ott maradtak, magyarok, osztrákok és németországiak még remény sincs, hogy rövidesen

hazabocsássák őket. Be kell várniok, míg minden béke ratifikálva lesz és csak azután hagyhatják el fogságukat. Utjuk szép kirándulás hoz használt. Civil utasokként jöttek — a dán és svájci vöröskereszt által adományozott ruhákban. Marsallesig vonaton, onnan pedig személyszállító hajón folytatták utjukat. Toul, Nápoly, Athén Konstantinápoly voltak állomásaik, ahol egy-két napot időztek. Rájok is fért, mert ugyan sok frontot jártak végig, sokat szenvedtek, bár megedződtek, de a tengert betegség mégis elfogta őket. Constanzaán szálltak ki a hajóból, innen aztán Fogarasba kerültek, hol igazolványokat kaptak. Az első vonattal siettek haza Aradra, hogy szeretteik között pihenjék ki a háború és fogság okozta fáradalmakat és lelki gyötrődéseket. Munkatársunknak azon kérdésére, hogy milyenek a gazdasági viszonyok a különböző országokban, melyeket utba ejtettek. Sáfrán László azt felelte, hogy általában mindenütt olcsóság van. Franciaországban az élelem, Olaszországban a ruha nagyon olcsó. Konstantinápoly pedig valóságos Kánaán országa.

Megszüntetik a teherforgalmat.

Beavatott helyről nyert információ szerint az aradi üzletvezetőségnek az a terve, hogy egyelőre beszüntet minden teherforgalmat az államvasutak vonalain és az összes rendelkezésre álló vagonokat szén és fa szállításra fog-

ja felhasználni. Az üzletvezetőség ezzel az elhatározásával segíteni akar a fűtőanyagokban erősen szűkölködő városi lakosságon és a különféle köz és magán üzemekben.

Felfüggesztették a repatriálást.

Írtunk arról, hogy ötvenhat aradi család várakozik arra, hogy repatriálják. Részben a személyforgalom szünetelése, részben más okok miatt a kitelepítés mindig késedelmet szenvedett. Ma délután előtt Válian Traján, a repatriáló hivatal titkára eljárta illetékes helyen ebben az ügyben s az érdekelte családokkal közölte, hogy a repatriálást bizonytalan időre felfüggesztették. A titkár kijelentette a családok előtt, hogy mindenki

nek, aki kívánja, kiadja az utlevélt, azzal el is utazhat Szajolig személyvonaton is, de, hogy Szajolból Szolnokra el tudnak-e menni, azt nem garantálja. Erre a hírre természetesen a legtöbb repatriált elállt utazási szándékától annál is inkább, mert majdnem mindnyájan magukkal szeretnék vinni bútoraikat s így majd csak akkor utazhatnak el, hogy ha végig vonaton tehetik meg az utat.

Tolvaj kereskedő.

— Hat havi fogságot kapott. — Ez év nyarán együtt laktak a székelyföldi pensióban Török Aladár aradi tanár és Politzer Zsigmond makói kereskedő. Politzer egy éjjel ellopta a tanár rubáit és azután meglépett. A rendőrség elfogta a tolvajt, azután átadta az ügyésznek. Ma ítélték feleltette az aradi törvényszék, amely hat hónapi fogságra ítélte lopás miatt.

Művészet.

* **A Pillangó főhadnagy** nagy sikere arra készítette a színész vezetését, hogy ezt a nagyszerű slágerdarabot a héten még egyszer műsorára tűzze. A közönség közül ugyanis igen sokan mentek el jegy nélkül a pénztártól és egyéb a több oldalról érkezett óhajnak eleget téve a esztörtökre hirdetett Csodagyerek helyett esztörtök este is a Pillangó főhadnagyot adják elő. Szombaton este a két év óta nem látott Három a kislányt eleveníti fel az operett együttes. Szombaton délután a nemrég bemutatott nagyszerű Drégely vigjáték az Egy férj, aki mindent tud van műsorra tűzve. Vasárnap délután a Svihákeket játsszák, míg hétfőn délután a szezon legszebb operett reprizát, a Böregeret.

* **Fulda Tácia.** Szombaton lép fel Aradon a Kulturpalotában Fulda Tácia a berlini opera solóballerinája. A szenális művésznőről, ki egy közeli nagy vidéki városban már négy művelt házat vonzott, a következő kritikát olvassuk. „Megjelenése tünemény, minden mozdulata kecos, bájjal teljes, nemcsak lábaival, hanem testének minden porokájával táncol; fordulatai szédítően gyorsak, lejtése ritmikus. Teljesen biztosan kering és uralkodik a dezzák felett akár talpon, akár a lábujjak hegyén tartja fenn magát, sőt időnkint teljes fordulatokat végez a levegőben, felemelkedve a padozaton. Koztümjei gyönyörűek fantasztikusak, bájmulatót keltőek stb.

Hirdetmény.

A második gyalogsági Divízió folyó évi november hó 27-től megkezdte július hó végével az aradi és környéki különféle egy évektől rekvirált lovak visszadását. Alólirottak felhívják mindazokat, a kik lovaikat még ki nem váltolták, hogy lovaik kiadása iránt folyó évi december hó 7-ig bevételeg okvetlen jelentkezzenek. Azon- tul bármilyen reklamáció — mint elkeasott — figyelembe nem lesz vehető, mert a Divízió a városból eltávozik.

Arad, 1919. december 2.

H. Divízió parancsnokánál:
General: Jitcsau

MOZI.

Ibsen dráma az Urániában.
(A Kisértetek. filmen) Kisértetek a címe Ibsen egyik leghatalmasabb drámájának, amelyet az egész művelt világ ismer. A megválasztott drámai eszelekményű szindarabot az egyik kiváló német filmgyár átdolgozta filmre s mindent a sötétbeli életigazságot, amit Ibsen bele vitt a Kisértetek című darabjába, hűen tükrözi az irodalmi értékű s művészi gazdagságú film. A könnyelmű apa bűnét a fia szenved meg. Ebből a lesújtó igazságból indul ki Ibsen hatalmas drámájának megkapósan érdekes meséje. A nagy koncepciója filmet szerdán és csütörtökön mutatja be az Uránia.

Atavizmus. (Kulturfilm az Apollóban.) Az átöröklés problémája évezredek óta foglalkoztatja morális nélkül a tudományos körök. Kétségtelen beigazolást nyert, hogy alkoholista szülők terhelt gyermekeknek adnak életet. Ezt a szörnyű igazságot példázza a nagyszabású kulturfilm is, amelyet szerdától kezdve mutat be az Uránia. A drámai mű nemes propagandát fejt ki az alkoholizmus ellen semellett érdekes meséjével leköti a néző figyelmét. Ezt a szenzációs iránydrámát mindenkinek meg kell néznie.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. VUCETICH ENDRE

Aradi Nemzeti Színház.

Ma, 3-án:

Bing János vendégfelléptével

Mignon.

Opera.

APOLLO URANIA.

Ma, 3-án:

Atörökítés. Kisértetek.

NYILTÉR.

Az ezen rovart alatt közzétettéket nem vállalunk felelősséget.

Nyilatkozat.

A p. 6. közönség szives tudomására hozom, hogy Jeck és Krämmer réghöl Krämmer Miklós cégtárs kiáltott és így az üzlet vezetését mint annak előtte is, személyesen fogom tovább vezetni.

Továbbra is szives pártfogást kér:

Jeck Mátyás.

férfi-szabómester.

2487 Arad, Csornaovits-utca 14.

Apró hirdetések.

Levelezés.

HÖLGYEK! Vonzón bájos feltétlen intelligens fiatal hölgyvel megismerkedne Aradon gyakran megforduló fiatal gazdálér urisember. Levelek "Allandó" jellegre a lap kiadóhivatalába kéretnek. 6847

Házasság.

FIATAL ír. Orvgy. urisasszony, szép három szoba buterral, gyönyörű konyhával megfelelő hozománnyal férfinak menne hozzáillő intelligens urisemberhez. Teljes névvel ellátott levelet kérek "Bofdog jövő 4." felírási alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 6855

Alkalmazás.

GAZDASÁGI SEGÉDTISZT je bizonyítványokkal alkalmazást keres. Szives megkereséseket kér Szijjártó Imre uradalmi segédtiszt Arad, Aulich L. utca 17. sz. 6850

KOMORNA, H a házitanácsot is végzi. idősobb urisá mellé felvételük. Bathyány-utca 24. 6849

BEJARÓ SZAFACSNO keresetük. Könyök-u. 5., földszint 6. 6847

MOSONÓ-VASALONÓ házakhoz ajánljuk. Bocskai-tér 3., házfelügyelőnél. 6846

FELÜGYELŐ, ismét, vagy bármily hivatali állás betöltésére vállalkozik egy 30 éves nős ekl. szótára. Cime: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 2637

24 EVES női konfectia segéd aronra állást keres. Késlelő hasonlú szakmában. Három nyelvet beszél. Cím a kiadóban. 6854

FIATAL gyermektelen házaspár. házmestori állást keres. Férfi vízvezeték szerelő. Cím: Wallinger hirdetőjében, Lázár-utca. 2637

KERESK jeltűző mindenest gyermektelen házaspárhoz azonnali belépésre. Cím: Wallinger hirdetőjében, Lázár-utca. 2638

MOLNARSEGÉD azonnali belépésre vidékre keresetük, nőien előnyben. Bővebbet Czukor Albert, Arad, Andrássy-tér 3 sz. 6830

Vétel és eladás.

ELKÖLTÖZÉS MIATT egy szép tölgyfa kredenc márvány lappal és egy tölgyfa álló tükrös márvány lappal eladó. Lövécs-utca 2. 6851

KOSZTUMOK, ruhák, férfi felsőtű, női és férfi cipők eladók. Weitzer-utca 8., ajtó 3. sz. 6844

SZÉNA ELSŐMINŐSÉGŰ ELADÓ két vagon közvetlen Soborsin állomásra száll. Ajánlatok alóíreltethoz címzendők Bódy Ródog, Szabadság-tér 20. sz. 6852

SZŐRMEGARNITURA, világos réka, eladó. Purgly Lajos-utca 68. 9637

FÉRFI SZALON RUHAK ELADÓK Bathyány-utca 17a. Megtekinthetők délután 9-11-ig a házfelügyelőnél. 6853

ROSTAND Sastiek, Beathy Iredalon-történetét, Művészettek történetét, valamint teljes könyvtárakat vásárol Minerva könyvkereskedőn, Dobó-utca 1. 6453

HYGEA ÉS **NEUTRAL** szappan, mindkettő szabadulástól mentes tel szívesített onyke nem marad szappan, miért is gyorsoktatnak, valamint érzékeny arcu egyéneknek legjobban ajánlható. Ara darabonként 5 korona. Dr. Földes és Hehs Aradon. 5102

ELADÓ: 6 H. P. állé benzín, 16 H. P. benzín, 18 H. P. és 30 H. P. szivattyú motorok. 50 H. P. nyersolaj motor és 50 H. P. félszabill gézszép. Vaspar, Arad, Mikos Kelemen-utca 45. 6453

Cigaretta-hüvelyek

kaphatók nagyban 6856

Árpád-tér 5. sz. sarok-üzlet, Zsidótemplom-épület

Figyelem! Figyelem!

Komlós Testv. és Muzsay

férfi, nő és gyermekruha áruháza Forray-u. 8.

Allandó nagy raktár. saját készítményű férfi, nő és gyermekruhákban, gyapjú és angol szövetekben. Külön mérték utáni osztály. Olcsó szabott árak. Szolid kiszolgálás. 6154

HASZNALT OLÉM megvételre keresetük Bővebbet a kiadóban. 2609

Ingatlan.

500 NÉGYSZÖGÖL asántó föld Gájiban bérbeadás. Bővebbet Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9637

Üzletek.

SZALLODA és vendéglő visszavonulása miatt eladó. Cím Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9638

Ellátás.

MÁRKOS URNÓ részére teljes ellátás keresetük intelligens családnál. Cím Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9637

Különféle.

ELVESZETT f. hó 1-én este Széchenyi malomtól a szikahang egy fekete csőrme gallér. Becsületlen megtaláló illő jutalom ellenében adja le Bohn Károly divatüzletében Szabadság-tér. 6845

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Közlöny részére felvessz Wallinger István Aradi hirdetésfelvételi irodája Deák F. u. 10. (Lázár Vilmos-utcai oldalán), Kleis I. hirdetői és hirdlap irodája Zrínyi-u., "Reclam" hirdetésfelvételi és reklámozási vállalat Urbán Iván-u. 25., "Express" hirdetői iroda Eötvös-u. 12., Messenger-boy irodája és Mandl Beres Béni-tér 15. szám alatti papírüzlete.

Caro & Jellinek

szállító cég 6785

Bécs, I. Deutschmeisterplatz 4. és Prága, Biskupska 7.

Kivállal szállításokat Bécsből és Prágából Aradra és a vidékre kocsirakományokat, ugyszintén darabárut gyűjtőkocsikban, mindennemű kereskedelmi árukat, valamint beszerzi a be- és kivitteli engedélyeket.

Bővebb felvilágosítást ad:

Pollák Arnold szállító, Arad.

Expeditiuni de vagoane si coletaria in vagoane colective praian

Caro & Jellinek

Expeditori

Viena, I. Deutschmeisterplatz 4. si Praga, Biskupska 7.

Procura si permisul de import, de export si de transit. - Informatiuni mai detaliate de

Arnold Pollák Expeditior, Arad.

Borkereskedők és szállóhírtokos

arak szives figyelmeben. 9641

Allandó nagy hordókban minden nagyraktárban borsok nagyban kapható

Ungár József

ARAD, Varjassy Lajos-u. 30.

Lapkihordópár

jó fizetéssel

felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban.

MAYER ANTAL

előrehozott bérbeadás

Sörcearnaka és étterem

Eötvös-utca 2. 3639

Bikrángó konyha! Kiváló falok!

Esténként cigányzene!

Szakképzett

borpince - mestert

keresünk azonnali belépésre. Irásbeli ajánlatokat "Ügyes" jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérünk. 6842

Keresünk megvételre

borszivattyú és

Seitz-féle

szűrőgépet.

Írásbeli ajánlatokat a kiadóba kérünk. 6843

Ismét forgalomba hoztuk

a helygek kedvenc és soká nélkülözött szappit szerető, a

HELACITOT

Zsirus atlix (mitesszeres) bér egyszerű lemosás után ezadás szép lesz, mert a HELACIT szírbalan, ártalmatlan és rög-tén szappit. Ara 5 korona. 3398

Dr. Földes és Hehs

gyógyszerészek ARADON.

Rum. Likör

essenziák kaphatók

Erényi Tivadar

Arad, Dobó-utca 8. 6562

Hirdetmény.

Tornaova községben br. Solymosy Lajos tulajdonát képező emeletes épület, amely nagyvendéglő, szálloda és vegyeskereskedés céljára szolgál, 1920. január 1-től több évre kiadó.

Évi haszonbér 4000 kor.

A bérbeadás részletesebb feltételei az apatoleki központi uradalmi irodában tudhatók meg. 6881

Ruh, viszketeg, sőrör kiütések ellen használjunk kátrány vagy kén szappant.

Hajhulás ellen Anthrasol szappant. **Dr. Földes és Hehs** ARADON. 6286